

Gerard Kramer

Over tuchtuitoefening

WoordStudie

Algemeen

Wat is het doel van de ergste vorm van tucht, nl. de uitsluiting? Het doel van de tucht in engere zin, uitsluiting dus, is *het handhaven van Gods rechten* in de gemeente door de gemeente. Paulus schrijft: 'Dus al heb ik u geschreven, het was niet om hem die onrecht had gedaan, ook niet om hem wie onrecht aangedaan was, maar opdat uw bereidwilligheid voor ons openbaar zou worden bij u voor Gods aangezicht' (2 Kor. 7:12).

Het gaat dus niet om het geven van genoegdoening aan een benadeelde of het straffen van een schuldige, maar om de bereidwilligheid van de gemeente de boze uit het midden weg te doen, in een gezindheid die 'in overeenstemming met God' is (vgl. ook de typering van de 'droefheid' in 2 Kor. 2:9-11), in gehoorzaamheid aan het onderwijs van de apostel Paulus (2 Kor. 2:9). De gemeente is pas in een positie om tucht uit te oefenen, wanneer de zonde van het individu ook de zonde van de gemeente is en als zodanig wordt erkend. De gemeente heeft dan niet zozeer het recht als wel de plicht om tucht uit te oefenen.

1. Anderzijds gebeurt tuchtuitoefening ook *met het oog op het geestelijk welzijn van de betrokkene*. Dit kan worden afgeleid uit zinsneden als 'opdat de geest behouden wordt in de dag van de Heer <Jezus>' (1 Kor. 5:5), bij tuchtuitoefening door de apostel Paulus persoonlijk. Dit wordt echter aan de

Korintiërs meegedeeld in het kader van onderwijs over gemeentelijke tuchtuitoefening; en 'opdat wij niet met de wereld veroordeeld worden' (1 Kor. 11:32) bij rechtstreekse tuchtuitoefening door de Heer Zelf. Ook een uitsluiting dient gericht te zijn op de 'vreedzame vrucht van gerechtigheid' van Hebreëën 12:11.

2. Iemand wordt uitgesloten als hij volledig wordt gekenmerkt door de door hem bedreven zonde: hij is weliswaar tot dusver een *broeder* genoemd (al dan niet terecht), maar hij *is* een hoereerder, hebzuchtige, afgodendienaar, lasteraar, dronkaard of rover, en moet daarom uit het midden worden weggedaan (1 Kor. 5:11).
3. In 2 Korintiërs 2:7, 10 wordt gesproken over vergeving van de kant van de Korintiërs, resp. de apostel Paulus aan het adres van de uitgeslotene. Kennelijk had de betrokkene zich over het door hem bedreven kwaad verootmoedigd. Zou de tuchtuitoefening nu verder door de velen voortgezet worden, dan zou alleen de satan voordeel op de gelovigen behalen (2 Kor. 2:10). Tucht in de vorm van een uitsluiting heeft zijn doel immers bereikt, als de betrokkene tot verootmoediging gekomen is. Dan is niet tucht, maar vergeving op zijn plaats.

Tucht na belijdenis

Als een gelovige na bijv. een daad (of een periode) van bijv. hoererij of overspel deze daad of reeks van daden berouwvol belijdt en veroordeelt ten overstaan van een aantal broeders of voor de gehele gemeente, heeft een *uitsluiting*, die juist erop gericht is dat iemand tot een dergelijke verootmoediging en belijdenis komt, geen zin meer. Dat wil overigens niet zeggen dat *tucht in ruimere zin* dan niet zou moeten worden uitgeoefend. Een korte woordstudie kan dit verduidelijken:

- Het woord 'tuchtigen' (in 1 Kor. 11:32 Gr. *paideuoo*) heeft ook een opvoedkundige of pastorale inhoud: vgl. 'kastijden' in Lucas 23:16, 22; 'onderwijzen' in Handelingen 7:22; 22:3; Titus 2:12; 'tuchtigen' in 2 Korintiërs 6:9; Hebreëën 12:6, 7, 10; Openbaring 3:19; met ontkenning 'afleren' in 1 Timoteüs 1:20; 'terechtwijzen' in 2 Timoteüs 2:25.
- Zo ook het zelfstandig naamwoord 'tuchtiging' (Hebr. 12:5, 7, 8, 11; Gr. *paideia*), dat ook voorkomt in Efeziërs 6:4 (voedt hen op in [de] 'tucht' en vermaning van de Heer) en in 2 Timoteüs 3:16 ('onderwijzen' in [de]

gerechtigheid). Vgl. ook het woord 'opvoeder' (Gr. *paideutès*) in Romeinen 2:20, en 'om ons te tuchtigen' (lett. als 'tuchtigers') in Hebrëen 12:9.

- *Tucht in deze opvoedende, pastorale betekenis kan na belijdenis van ernstige zonde(n) zeker op zijn plaats zijn!* Hierbij kan aan de volgende vormen worden gedacht:
- Het kan zijn dat de betrokkene nader *onderwijs* en concrete *vermaningen* nodig heeft, bijvoorbeeld m.b.t. zijn gedrag in de gemeente (een voorlopige zwijgplicht? geen beheer over gelden?), zijn gezin of de maatschappij. Deze vermaningen kunnen omwille van kiesheid en discretie worden overgelaten aan enkele broeders die hiervoor een gave hebben (vgl. Rom. 12:7-8 – 'hetzij wie leert, in het leren; hetzij wie vermaant, in het vermanen'). Zulke broeders brengen zo iemand terecht in een geest van zachtmoedigheid (Gal. 6:1).
- Misschien zitten er aan de opgebiechte zonde(n) nog consequenties vast, waaraan de betrokkene niet gedacht heeft, en moet hij *terechtgewezen* worden; dit laatste is niet alleen een zaak van hen die onder de gelovigen arbeiden en hen leiding geven in de Heer en hen terechtwijzen, maar ook van het grotere geheel van de broeders (en zusters), de hele gemeente dus (1 Tess. 5:12, 14; vgl. 2 Tess. 3:15). Van een 'elkaar vermanen' als algemene opdracht is ook sprake in Hebrëen 3:13. Het 'kreupele' moet 'niet ontwricht, maar veeleer gezond worden'; er moet naar vrede en heiliging gejaagd worden, terwijl men gezamenlijk erop toeziet dat niet aan iemand (de bijna-uitgeslotene!) de genade van God ontbreekt (Hebr. 12:13-15). Een zondaar wordt pas werkelijk van een dwaalweg teruggebracht (het gaat dus niet allemaal vanzelf!), als individuele broeders tegenover zo iemand hun verantwoordelijkheid zien. Ook dit wordt weer aan het geheel meegedeeld (zie Jak. 5:19-20).

Hard Schriftbewijs voor de opvatting dat het soms gewenst is de betrokkene(n) enige tijd niet aan de Avondmaalsviering te laten deelnemen, is er niet. Toch kan ook hier een 'luisteren naar de wet' plaatsvinden (vgl. Gal. 4:21), onder verwijzing naar gedeelten als Numeri 12:14-15, waar Mirjam zeven dagen buiten de legerplaats gesloten werd en als gevolg daarvan niet kon deelhebben aan de voorrechten van het volk van God, dat ook zelf een even lange periode van bezinning doormaakte voordat het weer samen met Mirjam verder kon trekken.

Oude Sporen 2014

